

TANDORI DEZSŐ

„Hetven” felé

1./ Glóbusz globál

*Ha megvárat is az autóbusz,
legalább gondolkodhatom,
ezen: vagyok... várok... a glóbusz
megvan tehát. Van fogalom.*

*Bukdosnak a dolgok. Akadnak
örömök is, de hol van az már,
hogy mit bántuk, ha elakadnak,
s uborka volt glóbusz, a mustár,*

*s az egész Föld forgott velünk,
hogy zsenyéen megszerelmesedve
tudtuk: tegyük, mit tehetünk.
Ma sánta madárka, pár medve:*

*ez életünk centruma. Tévé,
mely mintha akadozna ma.
Kattintgatónk hiába kérné
a csatornát, kis sárga pont*

*a beltéri egységen nem gyúl.
Globális vihar van! Na mondd!
De aztán, mélyen éjszaka
egyszerre ott van, néz, mint kis nyúl*

*magas fűből a kis pont: megvan,
ámulok, dédelgetem – végre ma
újra tévézek... S nem nyitom, nem.
Most jövök rá, globál hogy untam.*

2./ Koponyatetői sajtósok

*Koponyatetőm. Föld hősipkája,
ég nyavalyája, áldott bár:
felmelegedés divatjára
részemről ez a sajtós vár.*

*Karinthy agydaganata
jut erről az eszembe ma.
Tavaly fának mentem, megreccsent
koponyám – ez összefügg ezzel*

*(mert tudjuk, az összefügg azzal!) –,
most segíts, még egyszer, kedves angyal,
ki nem hagytad, szecska legyek
busz és villamos kerekek*

*alatt, vidd innen viharod,
ha vesztemet nem akarod.
Nem, képzelődöm. Hirtelen
rádöbbsentem: ez van velem,*

*hetven év, oly kevés esély,
Mészöly Miklósnak már alig tíz,
Ottliknak jó nyolc, Paul Newmannek
tizenhárom, még pár rímeknek*

*lesz ideje, emléknyi kéj
újul – alig –, a testem elhíz,
Kis idő még, az ördög elvisz,
vagy te lebbensz el velem, angyal.*

*itt maradt hat milliárd riválisommal
a globális glóbusz, a mustár,
az uborka – csonka a leltár –,
hány évtizedet fecsérelem,
mi mindent csak haszonra tettem,*

*de mit tettem volna, mire?
Lóra? Lottóknak esélyeire?
Kedves volt e Föld, sok földje: íre,
franciája, hollandja, dánja,*

*németje, angolja, ez pláne!
De hagyjuk földrajzunkat. Aztán...
mi minden volt. Hányféle sapkám,
például. Étkeket szerettem,*

*vétkeket. De hát erre lettem?
Most, hogy hetvenbe bebiccentem
– látod, ez egy igen rossz üzlet.
Viszonylag eddig jól megúsztam,*

*most jég, zúzmara jön, hogy zúzzon.
Ki tudja, így még meddig húzom.
– Lábamtól felfáztam, tüsszentek,
Koponyatető, te Galyatető, fajsز folyton.
S közben a glóbuszt is hordom.*

Léguárvilág

1./ Vár, vár lekvár

*Lekvár vár ma reggelire,
Paddington Medvém, gyere ide!
Marmeládé a kedvenced,
neked adom, tessék, edd meg.*

*A műfordító műfordítja
a művet – most Paddington Medvét.
Addig lesi Művészet Kedvét,
míg végül a füvet mordítja,*

*műmordító lesz majd alul,
emlék, hogy gyomorkordító volt.
Szétszórt porain pár hófolt,
az emlék, vadgesztenyés, szétgurul.*

*A fűszálak kopárasan
nőnek a domboldalon ott.
Ez váram. Meg a megkopott
emlékek sokasága.*

*Paddington Medve messze jár,
nem gondolhat műfordítójára.
Övé lekvárja, ez a vára,
poraim felett meg latyak, sár.*

*Enyém a lekvár? Ugyan, légvár.
Nemlétem vár.*

2./ A légvári testvériség

*A medvék lekváriak, méziek,
símogatják játéknyelvük... ízék... ízek.
És milyen játékokat úzzek?
Világ édessége, ragacs hol vagy?*

*Megvagy kicsit még. Vagy: megvoltál.
A vár, a vároldal: ma – légvár.
Hevertünk várak oldalában,
sütött nap, járt finom légáram,*

*lovagoltunk is váltakozva.
Ma az odu: az éj jó odva,
nyugtalan odva. Hánytorogva
túrjuk a holdtöltét, globális*

*viharok sorát, s hajnal van máris.
De így is jó. Hú írógépünk
visszük a hú javítóba, ütne
ékezeteket is a betűkre,*

*és csak arra kell már vigyáznunk,
a jégen ki ne csússzon lábunk.
Vehetjük akkor egyszerűre
a verset: tudjuk, messze rég*

*a költői, szerelmes, kéjenci
finom légvár-testvériség.
De a medvék tűrők, hűségesek,
illa-berek, mondják e teddiberek,*

*inaljunk el a bánatodból.
És szökkennek velünk egyet-egyet,
e fürgék, e lomhák,
s ezzel is mondják:*

*olyan komolyan ám ne vedd, hogy...
...Hogy mikor végső időnk elfogy,
e fürgék, e lomhák, e hűségesek
árvák lesznek, poros fülek,*

*kopogató orrok, és nem szól
senkihez egyikük se, kéz
nem simogatja őket, puszik alól
nem néznek fel...*

Hát ennyi volt az egész.

*Csaló, csaló, csaló vagyok,
habár akaratlanul.
Való, való, való vagyok,
a szív dobban, az értelem kigyúl,*

*de aztán porként szóródva, alul,
örök semmiségben már...*

Semmi ok

azt hinnem, hogy rám nem ugyanez vár.

Nem érdemes belemenni

(CSONKA VERS)

*Azért ezekben a dolgokban nem érdemes
belemenni. Hogy: „Jól emlékszem, húsz éve
hordod ezt a híres sapkádát...” Nem
érdemes azt mondanom: „Nem beszélhetnénk*

*netán egy közös írókedvencünkről? Netán
hogyan tőlem olvastál valamit? Sapkám
meg...” Nem érdemes belemenni. Mert vannak*

*a nagyon jó találkozások is, vannak
túlértékelő ítéletek is dolgaimról,
de ha ezt „játszom”, az „egyfelől-másfelől”
buli lesz érvényes újra, egy lejárt kor.*

*Lejárt kor? Semmi „kor” nem jár le soha,
szereplői más szerepekben tetszelegnek
és hasznosítják magukat saját javukra.
A költő a szereplőtlen színdarabban*

*madarak, fák, teddymackók, elunt régi
szépségek, jelességek társaságában mozog,
úgy mint utcák, fák, melyekre nem néz fel,
felhők, egek, melyekre nem néz fel,*

*madárkákon és mackókon kívül semmire nem néz
fel s le, bár felnéz tisztelettel a fákra,
de inkább csak azt veszi észre, mióta is nem néz fel sehova.*

Övéimen aluli ütések

Övéimen aluli ütések
érnek épp a legközelebbiektől,
barátaimtól. Nem adnak ebből.
Vagyis adnak nekem. Hogy bírt apád,

anyád, tanárod, feleséged?
Hogy bír el téged az irodalom?
Vagy „emlékszem, hogy taknyodon-
nyáladon csúsztal” satöbbi, satöbbi.

Ezt mind kell kibírni, kell, míg
alkalom van rá. „Környezetednek
kellett volna Kossuth-díjat adni,
hogy téged elviselt...” Ezek a dolgok.

Senki nem mondja: Ah, Goethe-medálad!
Hogy Nobel-díjas írókkal, tudósokkal
vagy egy sorban, Boulez zeneszerzővel,
Albert Schweitzer professzorral,

sok ilyen jeles emberrel. Nem mondanak
ilyet, inkább sajtójuk is elhallgatja
(már talán a sajtó nem az én sajtóm, semmi
változatában), de sebj, próbálok

még távolabb járkálni e fura irigykedőktől,
vagy hát az emberi lélek tényleges lényegétől.